

договоръ между Дубровникъ и България отъ 1253 г. далъ възможность на българитѣ да изнасятъ отъ Дубровникъ, между другитѣ стоки, и „злато, сребро и златни поставе“. Подъ тѣзи думи трѣбва да разбираме всѣкакъвъ видъ златни и сребърни предмети и украшения, както и скъпи материи, тъкани съ златни жици. Такива предмети и украшения сж били произведени въ Венеция и въ други италиански градове, както и отчасти въ Дубровникъ. Правото на монополъ върху сребърнитѣ рудници въ сръбскитѣ земи и Босна давало възможность на дубровчанитѣ да засилятъ това производство, като станатъ главни доставчици на сребърни предмети на всички балкански народи презъ 15 в. Отъ Дубровникъ били изнасяни най-вече църковни вещи: кръстове, чаши, потири, кандила, дискози, иконостаси, икони, евангелия оковани съ сребро, злато и др. Съ идването на турцитѣ на полуострова се засилилъ износа на сребърнитѣ чаши, къмъ които турцитѣ имали голѣма слабостъ. Още презъ 1494 г. единъ дубровчанинъ въ София притежавалъ една сребърна чаша на стойность 30 перпера¹⁾. Въ „писмата и нарежданията“ на Републиката отъ началото на 16 в сж отбелзани твърде често дарявания на разни турски власти въ българскитѣ земи — сребърни чаши. Въ търговския тевтеръ на софийския дубровчанинъ Бенедето Рести сж записани нѣколко сдѣлки съ сребърни чаши, въ голѣмата си частъ изработка на чипровскитѣ златари²⁾. Презъ м-цъ септемврий Рести си доставилъ сребърни чаши отъ сплавъ, работени въ Чипровци отъ 664 драма — по 5½ аспри единъ драмъ сребро³⁾. Сжщиятъ ги е препродалъ на единъ еврейнъ отъ София по 7½ аспри драма, като купилъ въ замѣна волски кожи⁴⁾. Възможно е между дароветѣ да е имало и чипровски чаши. Презъ 1614 г. на софийския беглербей били подарени 100 цехини и две чаши⁵⁾. Четири години по-късно провадийскиятъ търговецъ Никола Златани търгувалъ съ сребърни чаши и други скъпи сребърни вещи⁶⁾.

Споменаватъ се още разни посребрени предмети. Единъ дубровчанинъ ималъ сабля окована съ сребро⁷⁾. Презъ 1642 г. другъ търговецъ завещалъ 30 реали за направа на една сребърна кандилница за софийската църква⁸⁾. Мнозина дубровчани, живущи въ българскитѣ земи, имали въ покщнината си „сребро, злато и покуке“⁹⁾. При ликвидацията на едно съдружие между дубровнишки търговци въ София

¹⁾ Test. т. 27 f. 61.

²⁾ Вж. по-подробно статията ми „Чипровци — старъ рударски градъ“.

³⁾ „Taze d'argento mescolato di Ciprovaz deve dare addi 5 di Settembre aspri 3652 sono per taze... drammi 664 ad aspri 5½ lo drammo auti da Mehmet Tacagi grande...“ Resti, f. 74

⁴⁾ „Aron Angel ebreo di qui deve dare addi 5 di Settembre aspri 8407 sono per bracia 21 di damasche luchese ad aspri 195 e drammi 575 di argento di Ciprovaz mescolato in taze ad aspri 7½ vendutoli per aver da lui cori bovini pezze cento...“ п. т. f. 74.

⁵⁾ Писмо отъ София — 17. V. 1614 на J. Bobali и Dom. Menze. fasc. 60 № 1973.

⁶⁾ „... Da Thomaso Latincich sel anelli d'oro, 2 tazze e 2 maniglie et alcune altre bagatelle di argento, che con lui mandò il sopradetto Slatani...“ Div. not. т. 134 f. 19V^o (отъ края на тома).

⁷⁾ „... Joste imam sabliu demiscchiu okovanu u srebro...“ Test. т. 63 f. 84.

⁸⁾ „... da se nacini prid Gospu jedna candiella od srebra ad reala tridesti...“ Test. т. 63 f. 25.

⁹⁾ Test. т. 50 f. 45.